

YÖNETMELİK

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasından:

**BANKALAR VE DİĞER MALİ KURULUŞLARIN MÜŞTERİLERİNİN
RİSK İŞLEMLERİ HAKKINDA YÖNETMELİK¹****BİRİNCİ BÖLÜM****Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar****Amaç ve kapsam**

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı, bankalar ve diğer mali kuruluşların müşterilerinin risk durumlarına ilişkin bilgilerin Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasınca toplanmasına ve paylaşılmasına ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

Dayanak

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik, 14/1/1970 tarihli ve 1211 sayılı Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kanununun 44 üncü maddesi hükmüne dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelikte yer alan;

- a) Banka: 19/10/2005 tarihli ve 5411 sayılı Bankacılık Kanununun 3 üncü maddesinde tanımlanan bankaları,
- b) Diğer mali kuruluşlar: Finansal kiralama şirketleri, faktoring şirketleri, finansman şirketleri, varlık yönetim şirketleri ve Kredi Garanti Fonu İşletme ve Araştırma A.Ş. ile Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası ve Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu tarafından belirlenecek diğer mali kuruluşları,
- c) Firma: Gerçek ve tüzel kişileri,
- ç) Kredi limiti: Gerçek ve tüzel kişilere tahsis edilen nakdi ve gayrinakdi kredi ve fon limitlerinin bildirim tarihi itibarıyla tutarını,
- d) Kredi riski: Bankalar ve diğer mali kuruluşların müşterilerine fiilen kullandırdıkları veya kullanılmasına aracılık ettikleri nakdi ve gayrinakdi kredi, fon ve faaliyetleri kapsamındaki alacakları, bunlara ait faiz ve kâr payları ile firmaların ihraç ettikleri tahvil ve finansman bonolarına ait anapara ve faiz borçlarının bildirim tarihi itibarıyla bakiyesini,
- e) Kurul: Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulunu,
- f) Merkez Bankası: Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasını,
- g) Tasfiye olunacak alacaklar: 1/11/2006 tarihli ve 26333 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Bankalarca Kredilerin ve Diğer Alacakların Niteliklerinin Belirlenmesi ve Bunlar İçin Ayrılacak Karşılıklara İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik uyarınca Bankalarca Üçüncü, Dördüncü veya Beşinci Grup olarak sınıflandırılan krediler ve diğer alacaklar ile diğer mali kuruluşlarca tasfiye olunacak alacaklar ve zarar niteliğindeki alacaklar hesaplarında izlenen krediler ve alacakları ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM**Kredi Limiti ve Riski Bildirimi ile Geri Bildirimi Esasları****Bildirimde bulunacak kuruluşlar**

MADDE 4 – (1) Bildirimde bulunacak kuruluşlar; bankalar, diğer mali kuruluşlar ve ilgili kurum ve kuruluşlardır.

(2) Merkez Bankası, Kurulun uygun görüşünü alarak, bildirimde bulunacak ilgili kurum ve kuruluşları belirlemeye yetkilidir.

Bildirim şekli

MADDE 5 – (1) Kredi limit ve risklerinin bildirimleri, firma bazında ve toplu bazda olmak üzere;

- a) Firma bazındaki bildirimler; bankalar, diğer mali kuruluşlar ve ilgili kurum ve kuruluşlarca toplam kredi limit ve/veya riskleri Merkez Bankasınca belirlenecek asgari bildirim limitinin üzerinde olan gerçek ve tüzel kişiler,
- b) Toplu bazdaki bildirimler; bankalar, diğer mali kuruluşlar ve ilgili kurum ve kuruluşların toplam kredi limit ve/veya riskleri asgari bildirim limitinin altında kalan gerçek ve tüzel kişiler ile yurt dışında yerleşik gerçek ve tüzel kişiler, için yapılan bildirimlerdir.
- (2) Tasfiye olunacak alacaklar için asgari bildirim limiti şartı aranmaz ve tutarlarına bakılmaksızın firma bazında bildirim konusu yapılır.
- (3) Bankalara kullanılan krediler için bildirim yapılmaz.
- (4) Bildirimlere ilişkin usul ve esaslar, Merkez Bankasınca belirlenir.

Bankalara ve diğer mali kuruluşlara verilecek kredi limit ve risk bilgileri

MADDE 6 – (1) Kredi limit ve risk bilgileri bankalar ve diğer mali kuruluşlara sürekli ve başvuruya bağlı olmak üzere iki şekilde verilir.

a) Sürekli bilgi vermek; firma bazında birleştirilen kredi limit ve risk bilgileri, bu firmalar hakkında bildirimde bulunan bankalara ve diğer mali kuruluşlara, tasfiye olunacak alacakları bulunan gerçek kişilerin temel kimlik bilgileri ise tüm banka ve finansman şirketlerine dönemsel olarak verilir.

b) Başvuruya bağlı olarak bilgi vermek; Merkez Bankasınca, bankalara ve diğer mali kuruluşlara hakkında bildirimde bulunmadıkları gerçek ve tüzel kişiler için bu Yönetmeliğin ekinde yer alan Ek-1 sayılı Beyanname-Taahhütname karşılığında bilgi verilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Protestolu Senet ve Karşılıksız Çek İşlemleri

Protestolu senetlere ilişkin bilgi değişimi

MADDE 7 – (1) Bankalarca keşide edilen Merkez Bankasınca belirlenecek asgari bildirim limitinin üzerindeki ödememe protestoları senet bazında, bu limitin altında kalan protestolu senetler ise adet ve tutar olarak tek kalem halinde Merkez Bankasına bildirilir.

(2) Protestolu senet bilgilerinin bildirilmesine ilişkin usul ve esaslar Merkez Bankasınca belirlenir.

(3) Merkez Bankasınca toplanan protestolu senet bilgileri, dönemsel olarak bankalar ile diğer mali kuruluşlara gönderilir.

Karşılıksız çeklere ilişkin bilgi değişimi

MADDE 7/A – (1) Muhatap banka, çekle ilgili olarak karşılıksız işleminin yapılması halinde ödenmeyen çekler ve hesap sahibiyle ilgili bilgileri, ibraz tarihinden itibaren on gün içinde Merkez Bankasına bildirir. Bu bildirimden sonra çek tutarının hamile veya hamile ödenmek üzere muhatap bankaya ödenmesi de, muhatap banka tarafından ödeme tarihinden itibaren on gün içinde Merkez Bankasına bildirilir.

(2) Karşılıksız çek bilgilerinin bildirilmesine ilişkin usul ve esaslar Merkez Bankasınca belirlenir.

(3) Merkez Bankası, bu maddenin birinci fıkrası hükümleri uyarınca kendisine yapılan bildirimleri ulaşma tarihinden itibaren onbeş gün içinde bankalara, finansal kiralama şirketlerine, faktoring şirketlerine, finansman şirketlerine ve Kredi Garanti Fonu İşletme ve Araştırma Anonim Şirketine duyurur.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Sorumluluk

MADDE 8 – (1) Merkez Bankası, vereceği bilgiler nedeniyle ilgili bankalar, diğer mali kuruluşlar ile üçüncü şahıslara karşı hiçbir sorumluluk kabul etmez.

Gizlilik

MADDE 9 – (1) Bankalara ve diğer mali kuruluşlara müşteri bazında verilen bilgiler gizli olup, bu bilgiler yalnızca bankalar ve diğer mali kuruluşların kendi iç işlemlerinde kullanılabilir.

(2) Merkez Bankası, protestolu senet bilgileri, kredi limit ve risk bilgileri ile karşılıksız çek bilgilerini kamuyu aydınlatmak amacıyla kullanılabilir.

(3) Gerçek ve tüzel kişilere ait Merkez Bankası nezdindeki kredi limit ve risk bilgileri, protestolu senet bilgileri ile karşılıksız çek bilgileri talepleri halinde Merkez Bankası tarafından kendilerine verilebilir.

Yürürlük

MADDE 10 – (1) Bu Yönetmelik, 1/10/2007 tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 11 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Başkanı yürütür.

EK: 1

BEYANNAME - TAAHHÜTNAME ÖRNEĞİ

Muhtelif bankalar, diğer mali kuruluşlar ve ilgili kurum ve kuruluşlar nezdindeki kredi limit ve risk bilgilerimi/bilgilerimizi, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası kayıtlarından incelemeniz konusunda tarafınıza tam yetki verdiğimi/verdiğimizi beyan ederim/ederiz.

Bu çerçevede, yapacağınız inceleme nedeniyle gerek tarafınıza gerekse hakkımda/hakkımızda, nezdinde araştırma yapacağınız Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasına sorumluluk tevcih etmeyeceğim/etmeyeceğimiz gibi hukuki ve cezai bir talepte de bulunmayacağımı/bulunmayacağımızı şimdiden taahhüt ederim/ederiz.

Kaşe ve İmzalar

İlgili Firmanın:

Vergi Kimlik Numarası:

Tescilli Unvanı/Adı-Soyadı.....:

Yukarıdaki imzaların firmaya ait olduğunu beyan ederiz.
(Banka/Diğer Mali Kuruluş)

¹ 11 Mart 2010 tarih, 27518 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan ve aynı tarihte yürürlüğe giren “Bankalar ve Diğer Mali Kuruluşların Müşterilerinin Risk İşlemleri Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik” ile değiştirilen şeklidir.